

M12 Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli

Stratēģijā izvirzītais mērķis ir veicināt finansiāli pieejamu mājokļu piedāvājumu pilsētā, nodrošināt sociālo mājokļu celtniecības programmas, kā arī veicināt dzīvojamo ēku modernizāciju.

Swedbank Mājokļu pieejamības indekss¹²² (turpmāk – MPI) 2013.gadā uzlabojās un pārskata gada otrajā pusē bija augstākais Baltijas valstu galvaspilsētu vidū. Rīga bija vienīgā Baltijas valstu pilsēta, kur mājokļu pieejamība vēl turpināja pakāpeniski uzlaboties. 2013.gada 4.ceturksnī MPI Rīgā uzlabojās līdz 160, kas nozīmē, ka „standarta” mājsaimniecības ienākumi bija par 60% augstāki, nekā tas ir nepieciešams, lai atļautos mājokļa kredītu un nenovirzītu tā apkalpošanai vairāk par 30% no ģimenes kopējiem ienākumiem. MPI uzlabojās, jo Rīgā vidējā neto alga pieauga par 6,4% gada laikā, savukārt mājokļu cenas sadārdzinājās par 3,7% attiecīgajā periodā. Savukārt procentu likmes saglabājās daudz maz stabilas ap 3,4% atzīmi, neskatoties uz EURIBOR kāpumu.¹²³

Pārskata gadā bija novērojama nekustamā īpašuma nozares izaugsme. Tirgus attīstību ietekmējis banku aktīvāka jaunu projektu finansēšanas izvērtēšana, pieaugoša interese no ārvalstu investoru puses un fundamentāli faktori, kas norit tautsaimniecībā. Prognozējams, ka aktivitāte nekustamā īpašuma sektorā saglabāsies, jo dzīvojamais fonds 2013.gada sākumā bija 28 m² uz vienu iedzīvotāju, turpretī Eiropā – 42 m².

Rīgas daudzdzīvokļu dzīvojamais fonds ir sliktā tehniskā stāvoklī ar zemu siltuma noturību. Pēc AS „Rīgas siltums” informācijas, liels skaits Rīgas namu ir būvēti 20.gadsimta 70. un 80.gados un inženierkomunikācijas ir savu laiku nokalpojušas. Par to liecina iekšējo siltumapgādes sistēmu bojājumu skaits, kas ik gadu ir vidēji 10 000. RS veic iekšējo siltumapgādes sistēmu apkopi aptuveni 60% Rīgas namu, kas izmanto centralizēto siltumapgādi.¹²⁴

Rīgā neatliekami jārenovē 6000 daudzdzīvokļu māju ar 12 miljonu kvadrātmetru platību, kam nepieciešami ap 650 līdz 700 miljoni Ls jeb aptuveni 920 – 100 miljoni *euro*. Novecojošo ēku siltuma patēriņš apkurei ir no 120 līdz 180 kilovatstundām uz kvadrātmetru, bet renovēto ēku piecu gadu monitorings liecina, ka pēc siltināšanas siltuma patēriņš sarūk līdz 40 – 80 kilovatstundām uz kvadrātmetru.¹²⁵

Kā liecina tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS pētījums par rīdzinieku attieksmi pret dzīvojamo māju siltināšanu, puse jeb 50% respondentu, kuri dzīvo daudzdzīvokļu mājās, atbalsta dzīvojamo māju renovāciju, taču nav gatavi par

¹²² Indekss atspoguļo hipotētiskas mājsaimniecības spēju iegādāties „standarta” mājokli Baltijas valstu galvaspilsētās, bet neatspoguļo nekādu informāciju par dzīvokļu pārdošanas iespējām. Indekss ietver kredītu apkalpošanas izmaksas, bet neiekļauj mājokļa uzturēšanas izdevumus, piemēram, komunālos un nodokļu maksājumus. Indeksa vērtība 100 nozīmē, ka mājsaimniecība novirza kredīta apkalpošanai tieši 30 % no tās pēcnodokļu ienākumiem, lai iegādātos 55 m² lielu dzīvokli.

¹²³ www.swedbank.lv

¹²⁴ www.leta.lv

¹²⁵ turpat

to maksāt. Kopumā absolūtais respondentu vairākums atzina, ka siltināšana nenotiek, jo iedzīvotājiem nav līdzekļu, lai par to maksātu. Otrs biežāk minētais iemesls bija iedzīvotāju nevēlēšanās uzņemties ilgtermiņa kredītsaistības. 37% aptaujāto norādīja, ka māju siltināšana Rīgā nenotiek straujākos tempos, jo dzīvokļu īpašnieki nespēj savā starpā vienoties, lai noslēgtu līgumu par līdzfinansējumu un kredītu. Trešdaļa aptaujāto norādīja, ka iedzīvotājiem trūkst informācijas, ir daudz neskaidrību par siltināšanu. Minēti arī tādi iemesli kā „maz labu piemēru”, „apsaimniekotāji nemudina, nemotivē veikt māju renovāciju/siltināšanu”, „pieteikšanās mājas renovēšanai/siltināšanai ir sarežģīta un birokrātiska” un citi¹²⁶.

Daudzdzīvokļu māju renovācijas aktivitāte ar ERAF līdzfinansējumu 50% apmērā tika sākota 2009.gada 14.aprīlī un pieprasītais atbalsta apjoms sasniedza programmas kopējo finansējuma apmēru – 62,75 miljonus latu. Visvairāk projektu pieteikumu tika saņemti no Kurzemes – 396 un Vidzemes – 314. No Rīgas reģiona saņemti 307 projektu pieteikumi, no Zemgales – 229, Rīgas – 132, vismazāk no Latgales – 56¹²⁷.

Rīgā kopējais renovēto daudzdzīvokļu ēku skaits 2013.gadā bija 56 (ar dažādu finansējumu kopš 2011.gada). Tostarp kopš 2009.gada, kad bija pieejams ERAF finansējums, ar tā iesaisti līdz 2013.gadam pabeigta 35 daudzdzīvokļu māju renovācija.

Sasniegtais vidējais siltumenerģijas ietaupījums pēc renovācijas ir 43% jeb 70 kilovatstundas uz kvadrātmetru.¹²⁸

Nākamajā 2014.–2020.gada ES fondu plānošanas periodā ir noteikts 220 miljonu latu liels ERAF finansējuma apmērs ēku energoefektivitātes pasākumu īstenošanai.

Nākamajā 2014.–2020.gada ES fondu plānošanas periodā ir noteikts 220 miljonu latu liels ERAF finansējuma apmērs ēku energoefektivitātes pasākumu īstenošanai.¹²⁹

2013.gada sākumā RP Dzīvokļu reģistrā rindā uz jaunu mājokli bija reģistrētas 6438 personas un ģimenes. Lielu daļu rindas veido reģistrs, kurā iekļauta 2431 persona vai ģimene, kuri ir repatrianti, vai maznodrošinātas politiski represētas personas un politiski represētas personas, kuras ir denacionalizēto māju īrnieki, personas ar noteiktiem ienākumiem, kuras ir denacionalizēto māju īrnieki, maznodrošinātas personas, kas devušas sevišķu ieguldījumu Latvijas valsts vai Rīgas labā. Otrs garākais saraksts, kurā reģistrēti 1897 pieteikumi, ir personas, kas pieteikušās sociālā dzīvokļa vai sociālās dzīvojamās telpas īrēšanai, bet trešais garākais saraksts ar 725 personām ir bērni bāreņi un bērni, kuri palikuši bez vecāku apgādības¹³⁰.

¹²⁶ www.leta.lv

¹²⁷ turpat

¹²⁸ turpat

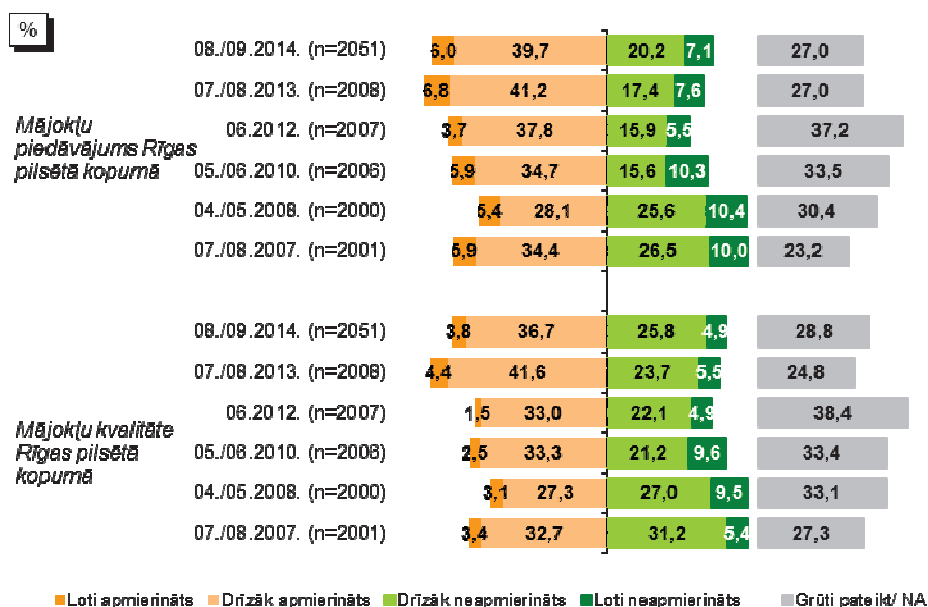
¹²⁹ www.em.gov.lv

¹³⁰ www.leta.lv

2014.gadā, pēc aptaujas¹³¹ rezultātiem, ar mājokļu piedāvājumu Rīgas pilsētā kopumā ir apmierināti 45,7% iedzīvotāju, bet ar mājokļu kvalitāti – 40,5%. Tai pat laikā salīdzinoši liels ir to iedzīvotāju īpatsvars, kuri ar mājokļu kvalitāti ir neapmierināti – tādu ir kopumā 30,7%. Un 27,3% rīdzinieku pauž arī negatīvus vērtējumus par mājokļu piedāvājumu galvaspilsētā (12.1.attēls). Jāuzsver arī, ka kritisko vērtējumu īpatsvars par mājokļu piedāvājumu un kvalitāti ir pakāpeniski pieaudzis jau pēdējo trīs gadu laika periodā. Ar mājokļu piedāvājumu izteikti neapmierinātāki ir respondenti vecumā no 25 līdz 34 gadiem. Pozitīvāk mājokļa kvalitāte tika novērtēta sekojošās apkaimēs: Mežaparkā, Mežciemā, Ķengaragā un Vecpilsētā. Turpretī negatīvāks vērtējums tika sniegts no iedzīvotājiem Grīziņkalna, Brasas, Bišumuižas, Bieriņu, Andrejsalas, Maskavas forštates, Pleskodāles, Sarkandaugavas, Torņkalna, Vecmīlgrāvja un Ziepniekkalna apkaimēs.

12.1.attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar mājokļu piedāvājumu pilsētā

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

Mērķa ietvaros izvirzīti 7 uzdevumi, darbības tika veiktas visu uzdevumu ietvaros.

U12.1. Veicināt finansiāli pieejamu mājokļu piedāvājumu pilsētā un U12.2. Nodrošināt sociālo mājokļu celtniecības programmas

¹³¹ Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem”, Pretendentu apvienība: SIA „Aptauju centrs” un SIA „Excolo Latvia”, 2014.gada augusts-septembris

2013.gadā uzbūvētas un nodotas ekspluatācijā četras daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas (Mežrozīšu ielā 22, 26, 28 un 30) ar 299 dzīvokļiem (193 vienistabas, 85 divistabu un 21 trīsistabu dzīvoklis) ar kopējo platību 15 395,3 m². Turpināti celtniecības darbi Imantas 8.līnijā, kur tiek būvētas trīs dzīvojamās mājas ar 287 vienistabas sociālajiem dzīvokļiem, tai skaitā 8 invalīdu dzīvokļiem un 14 grupu dzīvokļiem personām ar garīgās veselības traucējumiem. Ēku kopējā platība ir 14 554,45 m² un tās paredzēts nodot ekspluatācijā 2014.gada otrajā pusē.

U12.3. Veicināt privāto mājokļu renovāciju un labiekārtošanu

Dzīvojamo telpu apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu jautājumos tiek sniegtas juridiskās konsultācijas fiziskām un juridiskām personām. Kopumā 2013.gadā augstāk minētajos jautājumos, tai skaitā par privāto mājokļu renovāciju un labiekārtošanu, pašvaldība sniegusi 2812 konsultācijas.

Izvērtējot būvniecības ieceres, apbūves projektus, detālplānojumus pašvaldībā noritējis darbs Rīgas teritorijas plānojuma darba grupā par mājokļu attīstības tematisko plānojumu, apbūves noteikumiem.

Ieinteresēto pušu dialoga veicināšanas ietvaros pārskata gadā notikusi konference „Šmēlinga sarunas” par tēmu „Rīgas iedzīvotāju šodienas un nākotne pēckara daudzdzīvokļu namu mikrorajonos – pilsēttelpas transformācijas iespējas un izaicinājumi”.

U12.4. Nodrošināt pašvaldības īpašumā esošo mājokļu renovāciju un infrastruktūras uzturēšanu un uzlabošanu

Pārskata gadā pašvaldības īpašumā esošajos mājokļos veikti dažādi remontdarbi: veikts jumta remontdarbu I etaps Dolomīta ielā 1, nomainīts apkures katls Skodas ielā 15, veikta tiešā pieslēguma ārējo elektrotīklu projektēšana un izbūve Ūnijas ielā 49, renovētas koplietošanas telpas Augusta Dombrovska ielā 11, veikts dušas telpu remonts Ieriķu ielā 2b, pieslēgta elektroenerģija Augusta Dombrovska ielā 11-1b un Katoļu ielā 9-94, kā arī veikta elektropieslēguma tehniskā projekta izstrāde Klīveru ielā 1-10 un izstrādāti objektu renovācijas projekti Aglonas ielā 35 k-1 un Ieriķu ielā 28.

Rīgā noslēdzās sociālās dzīvojamās mājas Meldru ielā 58 rekonstrukcija, papildinot pašvaldības dzīvojamo fondu ar 133 atsevišķiem labiekārtotiem dzīvokļiem. Ēkas rekonstrukcija sākta 2012.gadā. Darbu gaitā nostiprinātas ēkas nesošās konstrukcijas, uzlikts jauns jumts, nosiltināta fasāde, nomainīti logi un inženierkomunikācijas. Iedzīvotāju ērtībai mājā ierīkots lifts. Renovācijas gaitā mājai mainījās adrese, jo tika pārvietota ēkas centrālā ieeja, turpmāk tā būs Zandartu iela 2a. Jaunos sociālos dzīvokļus saņems rīdzinieki, kas reģistrēti attiecīgajā dzīvokļu rindas reģistrā. Pēc RD datiem šādi mājokļi nepieciešami 1860 galvaspilsētas iedzīvotājiem.¹³²

¹³² www.leta.lv

RP sadarbībā ar privāto sektoru tika noslēgta vispārīgā vienošanās „Par remonta darbu veikšanu SIA „Rīgas pilsēt būvnieks” apsaimniekojamās mājās”, kuras ietvaros tika noslēgti 45 līgumi par remonta darbu veikšanu.

Veikta tieša pieslēguma pilsētas centralizētajam ūdensapgādes tīklam un ārējās kanalizācijas sistēmas rekonstrukcijas darbu projektēšana dzīvojamā mājā Sila ielā 8 un 16.

Pie dzīvojamām mājām Purvciemā veikta iekškvartālu teritoriju un trotuāru asfaltbetona seguma atjaunošana 30 100 m² platībā: Ķeguma ielā 52, 54, Augusta Deglava ielā 55, 57, 59, 61, Viršu ielā 4, 6, 8, Ilūkstes ielā 103 k-1, 103 k-2, 103 k-3, 1-05, 107 k-1, 107 k-2, 107 k-3, 107, Ilūkstes ielā 109, 109 k-1, 109 k-2, 109 k-3, Dzelzavas ielā 76, 76 k-2, 76 k-3, 76 k-4, 76 k-5, Vaidavas iela 3, 5, 7, Ūnijas 58a, 60 u.c. Veikti arī iekškvartālu piebraucamo un koplietošanas ceļu un teritoriju segumu atjaunošanas darbi Latgales priekšpilsētas teritorijā 44 102 m² platībā un bedrīšu remonts – 1507 m² platībā.

U12.5. Veicināt mājokļu pielāgošanu personām ar invaliditāti

Lai uzlabotu vides pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti galvaspilsētā, Rīgas pašvaldība noslēdza sadarbības līgumu ar Invalidu un viņu draugu apvienību „Apeirons”. Līgums paredz, ka apvienības speciālisti konsultēs pašvaldību gan jaunu objektu projektēšanas un būvēšanas stadijā, gan veiks jau īstenoto būvniecības objektu izvērtējumu.¹³³

Personām ar invaliditāti pielāgotu mājokļu attīstības programmas ietvaros saskaņā ar saistošajos noteikumos¹³⁴ noteikto (pabalsta apmērs līdz 1500 Ls personai), mājokļa pielāgošana 2013.gadā veikta 65 mājokļos.

Lai personas, kuras pārvietojas riteņkrēslā, varētu izkļūt un iekļūt ēkā, kurā dzīvo, šo personu mājokļos tiek uzstādīti riteņkrēslu pacelāji. 2013.gadā par pašvaldības līdzekļiem jauni pacelāji uzstādīti 10 personu mājokļos, pārvietots 1 pacelājs un piešķirti 3 mobilie pacelāji.

U12.6. Izstrādāt dzīvojamā fonda monitoringa sistēmu

Pārskata gadā veikta ikgadējā ēku vizuālā un tehniskā apsekošana un monitoringa. Pēc šiem rezultātiem katru gadu novembrī tiek gatavotas nākamā gada māju remontdarbu tāmes, kā arī dzīvojamai mājai nepieciešamo remontdarbu apkopojums. Remontdarbi tiek norādīti izpildei prioritārā kārtībā.

U12.7. Veicināt siltumenerģijas un elektroenerģijas racionālu izmantošanu mājokļos

Pārskata gadā iedzīvotāji tika konsultēti par māju energoefektivitātes un renovācijas jautājumiem caur masu medijiem, tīmekļa vietnē www.rea.riga.lv, izstādē „Vide un enerģija 2013”, Energoefektivitātes informācijas centrā u.c. Turpināta visu dzīvojamo māju, kam tiek veikta renovācija, fotografēšana. Energoefektivitātes informācijas

¹³³ www.leta.lv

¹³⁴ RD 14.11.2006 saistošie noteikumi Nr.59 „Par Rīgas pašvaldības pabalstu mājokļa pielāgošanai personām, kuras pārvietojas riteņkrēslā”

centrā noorganizēti 5 semināri par ēku renovācijas jautājumiem. Noorganizēti 7 pasākumi atvērto durvju dienu ietvaros pie renovētajām mājām. 102 daudzdzīvokļu mājām pabeigta energoaudita izstrādes organizēšana, izveidota publiski pieejama datu bāze par faktisko daudzdzīvokļu māju energoefektivitāti iepriekšējā gadā (2856 mājas), kā arī pieņemti pieteikumi no daudzdzīvokļu mājām jaunu energoauditu organizēšanai.

Veicinot iedzīvotāju informētību un piedaloties valsts informācijas kampaņā „Dzīvo siltāk”, 2013.gadā tika panākta 7 māju renovācija: Ieriķu ielā 35, Bauskas ielā 51, Brīvības gatvē 315, Stabu ielā 15, Zemgaļu ielā 21, Berģu ielā 160, k.1, Lielvārdes ielā 115, kā arī noslēgti līgumi par struktūrfondu piesaisti vēl 40 māju renovācijai.

2013.gadā uzsākts darbs pie siltumenerģijas patēriņa analīzes SIA „Rīgas pilsēt būvnieks” apsaimniekotajās ēkās. Izstrādāts priekšlikums ieviest apkures siltuma uzskaiti un izmaksu sadali atbilstoši faktiskajam patēriņam. 2014.gadā paredzēts priekšlikuma lietderību pārbaudīt pilotprojektā vienā ēkā – Rīgā, Ulbrokas ielā 13, k-5.

Sekojošas RD institūcijas 2013.gadā strādāja pie mērķa un tam pakārtoto uzdevumu īstenošanas: RPA „Rīgas enerģētikas aģentūra”, SIA „Rīgas pilsēt būvnieks”, SIA „Rīgas namu pārvaldnieks”, MVD, LD, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Ziemeļu izpilddirekcija un RPA „Rīgas pilsētas arhitekta birojs”.

Budžets

2013.gadā pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai no Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta un investīciju līdzekļiem novirzīti 26 962,50 Ls, kas ir par 35,3% vairāk kā 2012.gadā.

Secinājumi

Pēc PMLP sniegtās informācijas, no 2010.gada 1.jūlija līdz 2014.gada 30.jūnijam saņemti 2115 pieprasījumi saistībā ar nekustamā īpašuma iegādi Rīgas pilsētā.

Lai iedrošinātu Rīgas iedzīvotājus veikt ēku siltināšanu un īpašuma sakārtošanu, nepieciešams piemērot nekustamā īpašuma nodokļu atlaides renovētām un siltinātām mājām, kā arī restaurētiem vēsturiskajiem kultūras pieminekļiem.¹³⁵

Rīgai bieži tiek pārmests, ka pilsētā netiek siltinātas dzīvojamās mājas. Pašvaldība skaidro, ka šo procesu kavē iedzīvotāju neieinteresētība, nespēja vienoties ar kaimiņiem, bailes no parādsaistībām un nepietiekama informācija par ieguvumiem no nama siltināšanas. Pašvaldība gausajā mājokļu siltināšanā vairo iedzīvotāju nespēju vienoties, bailes no papildu izdevumiem un šaubas par siltināšanas ieguvumiem. Tāpēc ir svarīgi, lai uzsāktie ēku siltināšanas projekti sekmīgi īstenotos un cilvēki izjustu reālu ekonomiju, tad arī citu māju iedzīvotāji būs ieinteresēti savas ēkas

¹³⁵ www.leta.lv

siltināšanā. Ja iedzīvotāji redzēs, cik labi izskatās šīs ēkas un ka tas atmaksājas, tad ēku siltināšana aktivizēsies.¹³⁶

Tāpat jāatzīmē, ka lielākajā daļā daudzdzīvokļu namu balkonu tehniskais stāvoklis ir neapmierinošs, līdzīgi kā jumtu stāvoklis. Balkonu apsekošanu sarežģī apstākļi, ka to iespējams veikt, tikai iekļūstot dzīvoklī, tāpēc par to, ka balkons ir avārijas stāvoklī, informāciju visbiežāk sniedz paši iedzīvotāji.¹³⁷

Jau otro gadu RP apsaimniekotajos namos klientiem tika piedāvāta iespēja noslēgt vienošanos par parāda pamatsummas atmaksu laikā līdz 24 mēnešiem, nemaksājot uzkrāto kavējuma naudu. Kopumā no 24 000 parādnieku mierizlīgumam pieteicās aptuveni puse klientu.¹³⁸ Šāda vienošanās pozitīvi ietekmē parādnieku skaita samazināšanos.

Nozares eksperta viedoklis

Gatis Pāvils, stratēģiskās plānošanas eksperts, „NK konsultāciju birojs”

Rīga ir rūkoša pilsēta – jaunbūvēti nami ārpus centra un piepilsētā ir ekspluatācijā lētāki, ērtāki un modernāki. Šādam procesam turpinoties, Rīga jau neilgā laikā var zaudēt lielu daļu savas pievilcības, savu arhitektūras un mākslas mantojumu, pat pilsētas tēlu. Vēsturisko pilsētu centru degradācija nav sveša arī citās pasaules pilsētās, taču daudzviet šī problēma jau ir veiksmīgi atrisināta.

Iespējams, Rīgā patreiz ir pēdējais brīdis izstrādāt un ieviest politiku ar mērķi veicināt jau esošā dzīvojamā fonda efektīvu izmantošanu nevis koncentrēties uz aizvien jaunu apbūves platību veidošanu pie sarūkoša Rīgas iedzīvotāju skaita.

Mikrorajoniem ir daudz pozitīvu īpašību, taču ir ne mazums negatīvo īpašību: zemas kvalitātes apdares materiāli, slikts siltinājums, šaurība un galvenais: vairums šo namu ilgstoši ir tikuši ļoti slikti apsaimniekoti. Tādēļ nav jābrīnās, ka, iegūstot pietiekamu turības līmeni, iedzīvotāji labprāt atstāj šos kvartālus, izvēloties privātās mājas vai dzīvokļus jaunbūvēs.

Lai novērstu to, ka mikrorajonu degradācija turpinās arī nākotnē, to vērtība ir jāceļ. Namos ir nepieciešams renovēt kāpņu telpas, tos ir jāsiltina, apkārtējo teritoriju ir nepieciešams labiekārtot, bez tam, iespējams, ir jāorientējas uz mērķtiecīgu, pakāpenisku padomju laika namu aizstāšanu ar modernākiem, mūsdienām piemērotākiem mājokļiem.

¹³⁶ www.leta.lv

¹³⁷ turpat

¹³⁸ turpat

Nozares eksperta viedoklis

Evija Apine, SIA „MFocus” valdes locekle, supervizore, sociālā darba jomas projektu eksperte - konsultante

Rīgā mājokļu kvalitātes uzlabošanas jomā ir daudz darāmā gan pašiem mājokļu īpašniekiem, gan pašvaldībai. 1970.–1980.gados celtie sērijveida daudzdzīvokļu nami ir ārēji nepievilcīgi, nolietoti un to kāpņu telpas un lifti neatbilst mūsdienu izpratnei par estētisku un kvalitatīvu mājokli. Liftos bieži nevar iebraukt ar bērnu ratiņiem, kā arī personas, kuras pārvietojas riteņkrēslā. Jāsakārto arī šo dzīvojamo masīvu apkārtējā vide, iekšpagalmi.

Pozitīvi vērtējamas pašvaldības dažādās aktivitātes iedzīvotāju informēšanā par ēku energoefektivitātes uzlabošanu. Papildus ieteicams plānot atbalsta pasākumus (projektus), kuru mērķis būtu dzīvojamās mājas iedzīvotāju dialoga moderēšana, vienošanās panākšana un konsultēšana mājokļa siltināšanas projekta laikā.

Negatīvi vērtējams, ka, būvējot daudzdzīvokļu mājas, sevišķi vairākas sociālās mājas vienuviet, vienā teritorijā tiek koncentrēts sociālajam riskam pakļauto iedzīvotāju skaits, kas ir potenciāls negatīvas sociālās vides veidošanai, rada drošības risku.

Rīgas pašvaldība sniedz atbalstu personu ar pārvietošanās grūtībām mājokļu pielāgošanai un riteņkrēslu pacelāju ierīkošanā, taču uz šo pakalpojumu joprojām ir rinda.

Stratēģiskā mērķa M12 „Pilsēta ar kvalitatīvu mājokli” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads								Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013			
Uzbūvētas dzīvojamās ēkas (tūkst. m ² kopējās platības)	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↓	Pieaug
		349,2	453,7	389,5	192,7	59,1	132,1	72,9	78,9			
Dzīvojamā fonda apsaimniekošana (santīmi uz 1 m ²)	CSP	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	↑	↑	Samazinās
		17,4	20,4	32,1	33,6	31,6	32,7	33,6	35,3			

Tendence	↑	↓	↑	↓
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu